

Güney GÖNENÇ

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu 1986 yılını tüm dünyada Barış Yılı olarak ilan etti. Nükleer silahlanmanın doruğa tırmandığı, savaş kıvılcıklarının uzaya sıçraması tehlikesinin somut biçimde gündemde olduğu bir dönemde Barış Yılı'nı başlatmakla Birleşmiş Milletler örgütü hepimize insanlığın geleceğine karşı taşıdığımız ağır sorumluluğu bir kez daha anımsatmış oluyor. Barış Yılı, barış uğraşının bir takvim yılına hapsedilmesi anlamına gelmiyor elbette. Adil ve kalıcı bir barış, ancak barıştan yana olanların sürekli çabalarıyla sağlanabilir. Dünya barış güçleri bu uğurda kırk yıldan beri durmak, yorulmak bilmeyen bir mücadele vermektedirler. Bundan tam 37 yıl önce, 20 Nisan 1949'da Paris'te toplanan Dünya Barış Kongresi'nin açılış konuşmasında Kongre'nin ve bir yıl sonra kurulacak olan Dünya Barış Konseyi'nin ilk başkanı, ünlü bilim adamı ve yılmaz barış savaşçısı Frederic Joliot-Curie şöyle diyordu :

"Her geçen gün daha belirginleşen, daha dolaysız bir biçimde bastırılan savaş tehditlerine karşı bütün ilerici ve barışçı güçlerin düzenli bir biçimde toplanıp yükselmesinin tam zamanıdır. Bütün savaş güçlerine karşı bir barış saldırısını başlatmamız gerekiyordu ve bu barış saldırımız atom bombaları atarak barışı garanti altına aldıklarımızı söyleyenlere karşı olacaktır. Hiç kuşku yok ki, böylesine bir irade birliği tarihte ilk kez görülüyor. 72 ülkeden 600 milyon insan bu kongreyi desteklediğini -hem de birkaç hafta içinde- bildirmiş bulunuyor. Savaş tehdidi altındaki ülkelerde yaşayan milyonlarca insanın her biri 'savaş mı, barış mı?' sorununun kendi kişisel sorunu olduğunu, doğrudan kendisini ilgilendirdiğini bilmelidir. Hiçbir insan kendini eli kolu bağlı hissetmemen, çünkü aynı anda bütün dünyada milyonlarca insan

DÜNYA BARIŞ YILI

onun düşündüklerinin aynısını düşünüyor. Bütün bu insanlar barış yolunda uğraşacak ve çabalarını onunkıyla bütünleştirecektir... Bütün sağduyu sahibi insanları savaşın felaketlerinden uzak durmaya çağırıyoruz. Hep birlikte ve gücümüzün bilincinde olarak bu mücadeleyi yürüteceğiz. Zafer bizim olacaktır"

Ertesi yıl, altına ilk imzayı Joliot-Curie'nin attığı ve altı ay içinde beş kıtadan 500 milyon insan tarafından imzalanan Stockholm Barış Çağrısı bütün dünyada büyük yankı uyandırıyor. Dört cümleden oluşan bu çağrıdaki talepler günümüzde de güncelliğini koruyor:

"İnsanlığın kitle halinde yok edilmesine yol açacak atom silahlarının kayıtsız şartsız yasaklanmasını talep ediyoruz.

Bu yasağın uygulanmasını güvence altına alacak kesin bir uluslararası denetimin oluşturulmasını talep ediyoruz.

Atom silahlarının hangi ülkeye karşı olursa olsun ilk kullanacak bir hükümetin insanlık suçu işlemiş olacağını ilan ediyor ve savaş suçlusunu işlemi görmesini savunuyoruz.

Dünyadaki tüm sağduyu sahibi kişileri bu bildiriye imzalamaya çağırıyoruz."

Bertrand Russdl, Frederic Joliot-Curie, Max Born, C.F. Powell, Linus Pauling, Hideki Yukawa gibi önde gelen bilim adamlarının imzasını taşıyan ve Einstein'ın ölümünden iki gün önce, 16 Nisan 1955'te imzaladığı Russdl-Einstein Bildirisi de tüm insanlığa şöyle hitap ediyordu :

"Bizler burada şu ya da bu ülkenin, kıtanın, ya da inancın mensupları değil, insanoğlu olarak, var-

lığının devamı kuşkulu hale giren İnsan türünün mensupları olarak konuşuyoruz... Değişik bir biçimde düşünmeyi öğrenmemiz gerekiyor. Kendimize, yeğ tuttuğumuz taraf hangisiyse o tarafa zafer sağlayacak önlemlerin neler olacağını değil -çünkü böyle önlemler artık kalmamıştır- bütün taraflar için felaket getirecek bir askeri yarışmanın ortadan kaldırılması için hangi önlemlerin alınması gerektiğini sormayı öğrenmeliyiz... insanlar tehlikenin yalnızca belirsiz bir biçimde algılanan 'insanlık' için değil, kendileri, çocukları, torunları için söz konusu olduğunu güçlükle görebiliyorlar. Acılı ve işkenceli bir ölümün pek yakın tehlikesinin tek tek insanları, bizzat kendilerini ve sevdiklerini tehdit ettiğini kavrayabilmekte güçlük çekiyorlar», işte önümüzde, eğer seçimimizi o yönde yaparsak, mutluluk, bilgi ve akılda sürekli ilerlemeye giden yol. Aramızdaki kavgaları unutamadığımız için bu yol yerine ölümü mü seçeceğiz? insan oğulları olarak tüm insanlara sesleniyoruz: insan olduğunuzu düşünün ve gerisini unutun. Eğer böyle yapabilirseniz yeni bir Cennete giden yollar açılacaktır; eğer yapamazsanız önünüzde evrensel ölüm tehlikesi sizi bekliyor."

Bansın devletlerin ya da liderlerin işi değil, herkesin, tek tek hepimizin işi olduğunun ve barışın asıl güvencesinin dünya halklarının savaşsız bir dünya düzenine kavuşma doğrultusundaki önüne geçilmez istek ve iradesi olduğunun bilincinde olarak barış için ön safta mücadele vermiş, çile çekmiş aydınlarımızı selamlıyoruz. Dünya Barış Yılı tüm insanlığa kutlu olsun.